

Nők a szövetkezeti mozgalomban

Foglalkozásuk f. h.

A Csongrád megyei MESZÖV, TESZÖV, valamint a KISZÖV nőbizottsági tagjainak, illetve a tagszövetkezetek nőbizottsági elnökeinek, tiktárainak részvételével háromnapos továbbképző tanfolyam kezdődött hétfőn Szentesen.

A megnyitón Ocskó Imre, a megyei MESZÖV elnöke, a koordinációs tanács elnöke méltatta a nők szerepét a szövetkezetpolitikai életben.

Ezt követően dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára a megyénk lakosságának életszínvonaláról, a család- és szociálpolitika aktuális kérdéseiről tartott előadást.

Délután Fazekas Sándorné, az MNOT Társadalompolitikai Osztályának vezetője az MNOT II. konferenciája óta végzett munkáról és a további feladatokról tájékoztatta a résztvevőket.

Ma délelőtt Csányi Mátyás, a megyei tanács vb munkaügyi osztályának vezetője a nők szakképzésének tapasztalatairól és feladatairól, dr. Fantoly István, a megyei TESZÖV lakásszövetkezeti tiktárságának vezetője a lakásszövetkezetek 10 éves tevékenységéről,

délután pedig Tóth Józsefné, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa nőbizottságának elnöke a bizottságok szervezői, érdekképviseleti munkamódszereiről, a koordinációs feladatokról tart előadást.

Szerdán a megyei MESZÖV-tagszövetkezetek aktívai részére Schmidt Zoltánné, a MESZÖV, AFÉSZ tiktárság vezetője az V. ötéves tervidőszak eredményeiről, s az AFÉSZ-ek előtt álló VI. ötéves tervben kitűzött feladatokról beszél.

Ugyanezen időpontban a TESZÖV-tagszövetkezetek nőbizottsági elnökei Keresztúri Istvánné, az MNOT tagjának, a megyei pártbizottság munkatársának beszámolóját hallgatják. Témája:

A mezőgazdasági szövetkezetek kiegészítő tevékenységének helyzete, lehetőségei, a háztáji áruteremelés szerepe, valamint a szövetkezetek együttműködésének megyei tapasztalatai.

A két ágazat résztvevőinek végül dr. Váradi Márton, a SZOT Csongrád megyei Társadalombiztosítási Igazgatóságának helyettes vezetője tart előadást a társadalombiztosítással és a nyugdíjrendszerrel kapcsolatos időszerű kérdésekről.

A háromnapos továbbképzés célja a nőbizottságok társadalmi, politikai tevékenységének, a szövetkezeti nőtagság érdekvédelmének, a demokratizmus erősítésének koordinálása mindhárom szövetkezeti ágazatban.

Új éttermek a Balatonnál

Több mint 1000 négyzetméter alapterületű, emeletes étteremmel gyarapodott Keszthely. A forgalmas városközpontban felépített gyorskiszolgáló-rendszerű étterem 1000 vendéget fogadhat naponta. A korszerű vendéglátó létesítmény nyitásra kész.

A jövőévi idegenforgalomra készülve úgynevezett autós éttermet épít a keszthelyi Georgikon AFÉSZ a Balatonfelvidék egyik legszebb részén, a balatongörki kilátónál. Az étterem jövőre, az idegenforgalmi idény kezdetén nyílik meg.

Holtszezon

Csupa régi ismerőssel találkozunk az elmúlt héten. A Budapesti Művészeti Hetek színvonalas tévés programjai után és az év végi ünnepekre várható műsor-dömping előtt — itt a holtszezon.

Hajdani tévéműsorok ismétlései és hajdani mozifilmek váltogatták egymást egész héten, a főműsorban. Kezdődött kedden Hofival, amit még egyáltalán nem bántunk. Ha nincs friss Hofi-műsor, nézzünk legalább régít, s gondoljunk némi nosztalgiával azokra az időkre, amikor még akadt szuverén egyéniség, ripsz-ropsz megújította a honi kabarét, s évekig gáttalanul hódított eredetisége, szellemessége. Nézzük és konstatáljuk, hogy

a magyar valóság kellően védett immár a Hofi viceivel szemben is. Némelyik poén éppúgy ül most, mint évekkel ezelőtt, csak súlytalanabbnak érezzük, s ha a kimondott szó akkori és mai ele közötti különbséget zongorázni lehetne...

Nézhetjük aztán Markos Miklós megismertelt Tersánszki-adaptációját, a moziban már látott szovjet filmet, a Széttelt madarakat, a még régebbi moziélményt idéző Római vakációt (mellesleg még mindig nézhető, kedves csacskság, William Wyler filmje, főleg Hepburn és Gregory Peck brilliáns játéka miatt). Az Angyal is visszatért, ámbátor nincs sok örömlünk benne. Az új krimisorozat csak halvány

árnyéka a réginek. Bár Roger Moor utóda kellően fiatal és angyalarcú, a lapos sztorik elmossa a vonásait; egyelőre kénytelenek vagyunk arra pazarolni minden figyelmünket, hogy őngyalságát kiválasszuk a többi érdektelen figura közül. Elég fárasztó időföltés.

Nem kínál különösebb izgalmat a svéd krimisorozat (Artatlan két szemek) sem, hiszen kékszemű hősnőjét, ezt a szolid kaméleont, mi a nézők, mindig fölismertjük, egészen biztosak lehetünk viszont afelől, hogy rendőr-ülődjöje nem. Egyrészt mert ez a felügyelő a sokévi buta felügyelő-átlagnál is ostobább, másrészt mert a sorozat hat részes, és nyilván nem fejeződik be a vége előtt.

Titkait kifürkészni tanulságos lehet, mitől futott zátonyra a főiskolások hajója A Cenci-ház rakományával fedélzetén, miután Goldoni jó széllel vitorlázta be a szegedi prózajátszás viharvert partjaihoz. Az okok túllontul kézenfekvők, a darabválasztás objektív körülményekben gyorsan fölismertető, mégsem hinném, hogy kivétel a két bemutató tapasztalatainak horgonyát a siker, illetve a kudarc főenyéhez, a vitorlák már is bevonhatnánk, a történetektől elintézetnek tekinthetnénk, spongyát rá. A dolog ugyanis némileg bonyolultabb.

A színházi főiskola IV. A osztálya, Békés András növendékei, szeptember 22-én költöztek Szegedre. Nem véglegesen persze, mindössze két bemutató sorozat előadásaira, a tervek szerint két és fél hónapra, december 5-ig. Közéjükbe az a nyilvánvaló (és fölőtte dicséretes) szándék telepítette őket, hogy friss vérkeringést hozzanak, s az a „hátsó gondolat” (mondjuk ki kerekperek, hiszen nem tisztességtelen), hátha ittragad közülük valaki: a fiatal, diplomás művészek régóta „fehér földjén” a szegedi színházban, úgy kerülnek el a vidéket, mint járvány idején tanácsos a leprásokat, Hogy bármily köjük hosszabb vagy rövidebb lejárata hitelvéllé van-e itt, később elvállik. Anyai azonban kétségtelen, az akciót injekciónak szántak, ha nem is életmentő oldattal, inkább morfiúmmal, mely a beteg szervezet szennvedéseinek enyhítésére való, semmint gyógyításra közvetlenül. A viharos előzmények után be is mutatták a Két úr szolgáját, ez volt a szezon évadnyitó premierje a Késszínházban, szerintem remek passzban, fölszabadultan, mókázva. Könnyedén, elegánsan, játékosan. Annak dacára, hogy nem fült hozzá a foguk, úgy érezték, az előadásban rejlt lehetőségeket (másfél estezendeje a budapesti Játékszínpad) kimerítették, nem látnak különösebb fantáziát benne. Hanem majd a Cenci-ház, azt odalestik, ott megmutatják. Shelley darabjára itt készültek már föl, Szegeden, úgyis, mint vizsgabemutatójukra, az általuk is tisztelt, becsben tartott Ruszt József irányításával, nagy kedvvel, egészséges ambícióval. Aztán elérkezett a premier, s néhányukat leszámítva, valósággal szervenvedtek a színpadon. Igazában alig tudtak mit kezdeni a kemény Shelley kutyanéhez dramaturgiájával, onemesztő versfolyamainak textusával. Magam cseppet sem lepődtem meg rajt. Szó ami szó, elvégre oka is lehet, ha a mű születése óta eltelt másfél évszázad során nem akadt színház Magyarországon, mely elővezette volna, Shelley aszketikus világa, Goldoniéval szemben, cökkel zártabb, fegyvermeztebb. Ez a szertartásszínház jóval mérsékeltabb lehetőséget nyújt arra, hogy a szövegmondást kiegészítse, meg-hosszabítsa, segítse a moz-

gás, a zines, változatos, ölle-tekre, gegekre kihelyezhető játék. Miként történhet az a commedia dell'artéban, a Két úr szolgájában. Ennél-fogva ami mozgás csintalan, rakoncátlan, fickándozó ott, Shelley-nél az arcjáték, vil-selkdedek, orgánium levasait vonalaiba símul, a szinkópás ritmusok monoton szívverése szabályozódnak, s megnő a belső tartás szuggesztív sug-garzásának jelentősége. Amire, már pusztán életkori sa-játosságok okán, sincsenek készen huszonkét-huszonhárom éves fiatalok. Rájött minderre természetesen Ruszt József. Ezért a tőie megszokottnál is erőteljeseb-ben hagyta keznyomat az előadásban, láthatóan szánt-szándékkal gondoskodva a látvány és a zene oly stabil, mágnese foglalatáról, ahonnan nem futnak szerteszt a dráma erővonalai. A szoro-san vett egyéni teljesítme-nyek azonban — tisztelet a kivételnek — elmaradtak a Goldoni-előadásokon tapasztaltaktól. Ha a főiskolások szerződötett tagjai a Szegedi Nemzeti Színháznak, s a műsorpolitika öntörvényű, kevés melegség akad. Csak-hogy a helyzet más, úgy is mondhatnók, felemás.

A főiskolások itt is van-nak, meg nincsenek is itt. Művészek is, meg művésze-ílték is. Tagjai is, meg nem is a szegedi színháznak. Az-az: kettős minőségükben vannak jelen, így az elvárá-sok sem egyértelműek. Tan-ulóok, művészjelöltek, akik szakmai gyakorlatukat vég-zik Szegeden. Főlkészülnek, és nem főlkészültek még a pálya farkastörvényeivel szembeni művészi, emberi magatartásformák kialakítá-sára; edzőmérkőzéseket ját-szanak és nem tetre menő-eket, az előadásokkal leckét mondanak föl, vizsgáznak. A diploma várományosai, s nem tulajdonosai, foglalkozá-suk f.h., logikus tehát, ha tel-jesítményeikhez ab ovo nem támasztanak olyan igénye-ket, mintha kész művészek-ről lenne szó. Ugyanakkor viszont. Iskolájuk az élet is-kolája itt. A néző nem peda-

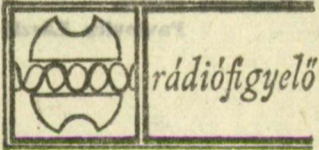
gógus, az előadásokért pénz-t is kapnak, nemcsak osztá-lyzatot, s minthogy a helyi prózát erősíteni kerültek hozzánk, adott esetben vala-miféle pluszt várnak tőlük olyasmit, amiben hosszú évek óta szűkölködött a publikum. Helyzetük tehát meglehető-sen ambivalens.

Sietnők leszögezni, a kez-deményezés úttörő vállalko-zása színházi életünknek. Arra akadt már példa, hogy frissen végzett, osztályközös-ség (színművészeti főiskolán, baletintézetben) művészeti intézményhálózatunk vidéki fellegvárában ütött tanyát. Résztint, mert a kollektíva együtt akart maradni, közö-sen produkálni valami újat, merészet; a résztint, mert azon a tájon is buzgóan fárad-tak a művészeti élet föl-lendítésén, tehát bedobtak apait-anyait, megajánlottak pénzt, paripát, fegyvert. A próbálkozásoknak egy része beavált (pécisi balett, győri ba-lett), másutt szétforgácsoidó-tak a remények, fölbomlott a csapat. A szegedi példa azért vonzó, mert nyitott, mentes a heveny kockázatoktól. Időt enged a kölcsönös megismer-kedésre. Akadnak hátulütői is természetesen, mindazon-által egyik felet sem kötelezi elsiertet frigré, látatlanba kötött érdekházaságra. A fő-iskolások kisszínházi fellépé-seiről — bár jó néhány elő-adásuk még hátravan —

már is elmondható, pezsdítő-én hatottak a város színházi életére, s a publikum sem maradt tartózkodó, vendég-játékaikat méltányolta. A je-lekből ítélhetően föllendült a közönségforgalom. (Sőt, az a körülmény sem mellékes, hogy A Cenci-ház premier-jére valósággal kivonult soha szakma, bennfentes soha ennyi nem ült még a Késszín-ház nézőterén. Erjük be hát ennyivel — a szükséges és gazdagon kamatoztatható ta-nulságok levonásán túl. Hi-jesítményeikhez ab ovo nem támasztanak olyan igénye-ket, mintha kész művészek-ről lenne szó. Ugyanakkor viszont. Iskolájuk az élet is-kolája itt. A néző nem peda-

Nikolényi István

Érik...

Az őszről azt írta Kosztolányi, hogy „az érett ízek évszaka”. Viszont a közhely-értelmezés rendszerint csak a hervadást, az elmúlást véli illyentáiban egyedüli jellemzőnek. Holott a dolog tá-volról sem ennyire egyszer-ű. A városi ember őszel hulló leveleket, nyirkos aszfaltot, borzongató-szomorú, ködben felsejlő házakat, ut-cákat lát, borongósan haza-ballag, örül a melegnek, el-húzza az ablakon a függönyt és — például — bekapcsolja a rádiót. Ez esetben — mondjuk a múlt héten pén-teken — határozottan jól járt. Hideg, eső, köd, ósz dacára. Sőt, fura módon ép-pen ezek miatt.

Mert a Szivárvány péntek délelőtti műsora egyetlen szóból — a beérésből — ke-rekített kétórás rádiós ces-megét. Errett őszi gyümöl-csök ízét, zamatait adó. A be- és megérésről, az érrettségről, mint komplex je-lenségről kívánt körképet adni az adás. Összesen tíz, a legkülönbözőbb témákat feldolgozó riport, interjú, jegyzet hangzott el, s egyik közvetlenül, másik áttétele-sen, de mind-mind az érrettsé-g különböző lehetséges

emberi aspektusait mutatta föl, eredetien és érdekesen. Öreg bútorok öreg mesterét, lebontott utca lakóit, labo-ratóriumi kutatót, pedagó-gust, vadászt, szobrászt, fi-lozófust szólaltatva meg.

Felmerülhet a kérdés: nem hathat-e erőltetettnek a legkülönbözőbb személyi-ségek és témák eme egyet-len eszménytető alá hozott együttese? A szerkesztő, Szigethy Annának közön-hetősen lehet nemleges vá-laszt adni. Ugyanis a Szi-várvány két órán át egyva-lamitól óvakodott igazán: attól, hogy szájbarágósan, avagy „rádiós-jópofáskodva” (sajnos, mindkettőre akad elég példa), didaktikus és elidegenítő legyen. Ehelyett mértéktartó finomsággal vezetett elő, és járt körül egy-egy embert, aki valami képpen mindig a lehetséges érest volt hivatott illusztrá-lni. Még a műsört lezáró, szintetizáló Mátrai Betegh Béla-jegyzet, ez az ihletett, kiváló írás is el tudta kerü-lni az efféle tematikus öksz-szeállítások szokásos buk-tatóit. A magyar nyelv csodá-latos voltáról beszélt, a meg-érni és beérni ígék félele-mes gazdagságáról, szí-

nességéről és sokértelműségéről, játszadoxva a szóval és a Szivárvány alagondolatát jelentő eszménnyel.

Minden megéri. Beírlik egyszer — így az egyik ősz-szegző mondat. Amelyhez csak egyetlen újabb tehető hozzá: reméljük érik az idős is — hogy minél több hasonlóan igényes, teljesen érett műsört hallhassunk. D. L.

Szeged — Békéscsaba között

Vasútvonal felújítása, automatizálása

Befejeződött a Dél-Alföld egyik legfontosabb vasútvo-nala, a Szeged—Békéscsaba közötti pálya Hódmezővásár-helyig terjedő szakaszának felújítása, automatizálása, a legkorszerűbb biztonsági be-rendezések felszerelése. Ezzel lehetővé vált, hogy a koráb-bi hatvan helyett százkilo-méteres óránkénti sebessé-gel is haladhatnak ott a vonatok.

A MÁV Szegedi Igazgató-sága tovább folytatja a kor-szerűsítést Békéscsabáig. A két nagy végállomás között felszáz fényzorompót szerel-nek fel. A közbeeső állomá-sokat távközlő- és térköz-biztosító-berendezésekkel sze-relik fel. Ezek lehetővé te-szik, hogy két állomás kö-zött egyszerre több vonat is követhesse egymást.

A Zrínyi Katonai Kiadó újdonságai

A Zrínyi Katonai Kiadó még az idén több olyan ki-adványt jelentet meg, amellyel a katonapolitikai és a hadtörténelmi kérdések iránt érdeklődők igényeit kívánja kielégíteni. A kiadó egyik legjelentősebb vállal-kozás a „A második világhá-bor története” című sorozat gondozása. A monumen-tális műnek a napokban jelen-lik meg a kilencedik köte-te, amely az 1944 júniusa és decembere közötti ese-ményeket tárgyalja, főként a közép- és délkelet-európai államok népeinek, köztük a magyar népek a felszabá-dításáért vívott harcokat.

A napi politikai esemé-nyekre kalauzol Árkus Ist-ván „Pénz, fegyver, hatalom” című könyve, amely példákkal mutatja be a mo-nopolkapitalizmus és a ha-dilpar összefonódását, s le-leplezi az imperializmus ha-ladásellenességét. Pálffy Jó-zsef „Furcsa házasság” cí-mű könyvében az ellent-mondásos francia—NATO kapcsolatokat érzékelteti. Walter Lord „Hihetetlen győzelem” című hadtörté-nelmi regénye a második vi-

lágháború egyik jelentős, a magyar olvasók előtt viszont alig ismert csatájának — a Midway-szigetnél lezaj-lott tengeri ütközetnek — a történetét dolgozza fel. Thomas N. Scortia és Frank M. Robinson — egy tudós és egy lepusztult — „A Prometheus-válság” című tudományos-fantasztikus regénye 1976-ban a legsike-resebb sci-fi volt az USA-ban, most magyar nyelven is hozzáférhetővé válik.

Diplomákat adtak át

Vas-, gyémánt- és arany-diplomát adtak át hétfőn az Eötvös Loránd Tudomány-egyetem egykori hallgatói közül azoknak, akik 65, 60, illetve 50 évvel ezelőtt vet-ték át oklevelüket, s azóta eredményesen, becsülettel teljesítették hivatásukat. Az egyetem aulájában tartott ünnepi tanácsülésen Eörsi Gyula rektor köszöntötte a kitüntetetteket.